

Náučný chodník k Dobšinskej ľadovej jaskyni

Kraj:	Košický
Okres:	Rožňava
Geomorfologická jednotka:	Slovenský raj
Geologická jednotka:	gemerské pásmo
Chránené územia:	Národný park Slovenský raj a národná prírodná pamiatka Dobšinská ľadová jaskyňa
Prístup:	bus Stratená, Dobšinská Ľadová Jaskyňa a pešo po modrej turistickej značke 0,5 km; vlak Dobšinská Ľadová Jaskyňa a pešo náučným chodníkom Mokrade Hnilca a po modrej turistickej značke 1,1 km
Východisko:	Stratená, Dobšinská Ľadová Jaskyňa, 0,5 km južne od parkoviska pri štátnej ceste č. 67
Trasa:	Stratená, Dobšinská Ľadová Jaskyňa, úpätie strmšieho stúpania vo svahu nad parkoviskom - Dobšinská ľadová jaskyňa
Dĺžka, prevýšenie:	530 m, prevýšenie 65 m
Čas prechodu:	0,5 h
Počet zastávok:	5
Náročnosť:	nenáročná trasa

Zameranie chodníka: prírodovedné, ochrannárske

Typ chodníka: samoobslužný, líniový, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: Chodník vedie po modrej značke.

Rok otvorenia: 1998, 2020 obnova

Textový sprievodca: Sprievodca náučným chodníkom k Dobšinskej ľadovej jaskyni (1999)

Kontakt: ŠOP SR, Správa slovenských jaskýň, Hodžova 11, 031 01 Liptovský Mikuláš

Aktuálny stav: Chodník je v dobrom stave.

Poznámky: (1) Náučný chodník dopĺňa náučná expozícia v budove vstupného areáli jaskyne so šiestimi panelmi. (2) Pre prípadný vstup do Dobšinskej ľadovej jaskyne treba mať primeraný odev a obuv, keďže priemerná teplota v zaľadnených častiach je okolo $-3\text{ }^{\circ}\text{C}$. (3) Na prístupovom chodníku k začiatku trasy je na odbočke vpravo krátky náučný chodník Dobšinský chotár. (4) Medzi vlakovou zastávkou a turistickým informačným centrom pri štátnej ceste vedie náučný chodník Mokrade Hnilca.

Využitelnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný pre terénne vyučovanie v spojení s návštevou jaskyne, prípadne aj ďalšími blízkymi krátkymi náučnými chodníkmi. Pozri poznámky vyššie.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Národná prírodná pamiatka Dobšinská ľadová jaskyňa. Chránené územie v Slovenskom raji vo svahu v doline Hnilca nad obcou Stratená na severovýchod od Dobšinej. Vyhlásené v roku 1964 na ochranu 1 232 m dlhej a 112 m hlbokoj inaktívnej fluviokrasovej jaskyne s ľadovou výplňou. Charakterom zaľadnenia patrí medzi najvýznamnejšie jaskyne na svete. Je súčasťou systému Stratenskej jaskyne. Vznikla v druhohorných stredotriasových svetlých steinalmských a wettersteinských vápencoch stratenského príkrovu pozdĺž tektonických porúch bývalým ponorným tokom Hnilca. Až tu si uvedomíme, ako hlboko sa Hnilca zahĺbil od konca terciéru, keď súčasný tok leží o cca 130 m nižšie. Vchod do jaskyne leží v nadmorskej výške 971 m. Prepadnutím jaskynných priestorov (priepasť Duča) vznikol vrecovitý priestor s kumuláciou studeného vzduchu a ideálnymi podmienkami pre tvorbu ľadu. Má jeden otvor, ktorým sa cez zimu dostáva do vnútra studený vzduch a ten sa udržuje počas celého roka. Priemerná teplota v jaskyni sa pohybuje od $-3,9\text{ }^{\circ}\text{C}$ v zaľadnených do $+3,5\text{ }^{\circ}\text{C}$ v nezaladnených častiach. Ľadová výplň sa vyskytuje vo forme podlahového ľadu, ľadopádov, ľadových stalagmitov a stĺpov. Zaladnená plocha je $9\,772\text{ m}^2$, objem ľadu viac ako $110\,100\text{ m}^3$. Najväčšia hrúbka ľadu 26,5 m je vo Veľkej sieni. Jaskyňa objavili v roku 1870. Patrí medzi prvé elektricky osvetlené jaskyne na svete (1887). Známa bola aj letným korčuľovaním, ktoré sa prvýkrát uskutočnilo v roku 1893. Od roku 2000 je zaradená do svetového prírodného dedičstva UNESCO. Je sezónne (v lete) prístupná po 515 m dlhom okruhu (30 min).

Stratenský kaňon. Najjužšia časť hlbokoj horskej Stratenskej doliny (t. j. 14 km dlhý úsek doliny Hnilca medzi Dobšinskou Ľadovou Jaskyňou a Dedinkami na území Slovenského raja) nad obcou Stratená medzi masívmi Duča a Havrania skala s dĺžkou 1,1 km. Vytvára sa počas posledných niekoľkých miliónov rokov hlbokou eróziou Hnilca v miestach zlomami porušených masívnych vrstiev vápencov a dolomitov. Výsledkom tohto vývoja je dolina s priečnym profilom „V“ (nemá dno), teda

tiesňava so zaklesnutými meandrami, skalnými stenami s krútnavovými hrncami, početnými jaskyňami, ponormi, vyvieračkami a vodopádmi so svojráznymi rastlinnými a živočíšnymi spoločenstvami. „Kaňon“ – keby bol naozaj kaňonom, mal by širšie dno a teda priečny profil „U“ – je prístupný po bezbariérovom náučnom chodníku pre peších a cyklistov po zvyšku asfaltovej cesty, ktorá bola až do roku 1971 prejazdná pre autodopravu. Vtedy tento komplikovaný úsek nahradil a skrátil 326 m dlhý cestný Stratenský tunel, od ktorého južnejšie vedie i železničný Stratenský tunel, dlhý 105 m, najkratší z deviatich na trati Červená Skala – Margecany, dobudovanej v roku 1936. Tiesňavou Hnilca vedie náučný chodník Stratenský kaňon.

Stratená. Obec severne od Dobšinej v údolí rieky Hnilec v južnej časti Slovenského raja. V minulosti banícka osada, známa vysokými pecami, ktoré postavili v roku 1783 Csákyovci. Neskôr prešli do vlastníctva Coburgovcov. Posledná vysoká pec pracovala do roku 1927. Obyvateľstvo sa zaoberalo ťažbou dreva, stavbou okolitých tunelov a prácou vo vysokých peciach. V obci sa dodnes zachovali zvyky, oslavy Slovenského národného povstania a oslobodenia obce. V kaplnke, postavenej okolo roku 1800, sa nachádzala drevená plastika Márie Magdalény z dielne Majstra Pavla z Levoče. Dnes je umiestnená v rímskokatolíckom kostole.

Národný park Slovenský raj. Slovenský raj je krasové horské územie juhozápadne od Spišskej Novej Vsi, považované za jednu z najkrajších prírodných oblastí Slovenska. Z geomorfologického hľadiska patrí do Spišsko-gemerského krasu. V geologickej stavbe prevládajú triasové vápence, v menšej miere sa vyskytujú aj dolomity. V oblastiach budovaných vápencami sú dobre zachované zvyšky zarovnaných povrchov z obdobia terciéru. Najstarším je mierne zvlnená severozápadná časť planiny Glac, kde sú zachované reliktové staropaleogénneho reliéfu (okolo 40 mil. rokov). Rozsiahly zarovnaný povrch z mladších tretihôr (6 mil. rokov) predstavujú krasové planiny s nadmorskou výškou 1 000 – 1 110 m, ako sú Glac, Geravy, Skala, Pelc a iné. Sú dotvorené krasovými formami (závrty, úvaly, ponory, škrapy), vo veľkej miere aj podzemnými (jaskyne a priepasti – unikátny je komplex Stratenskej jaskyne). V reliéfe dominujú okrem spomínaných krasových planín riečne doliny, ktoré územie zarovnaného povrchu rozčleňujú. V okrajových častiach sú to kaňonovité doliny Hnilca a Hornádu. Do planín sa zarezávajú mnohé tiesňavy, napr. Veľký Sokol, Malý Sokol, Kysel', Piecky, Suchá Belá a iné. V tiesňavách nachádzame vodopády, skalné stupne, kaskády a pereje. Slovenský raj bol pôvodne vyhlásený v roku 1964 ako druhé veľkoplošne chránené územie (po TANAPe) a vôbec prvá chránená krajinná oblasť (CHKO) na Slovensku. V roku 1988 namiesto CHKO Slovenský raj vznikol Národný park Slovenský raj. Tento bol v roku 2016 novo vyhlásený s novou vnútornou štruktúrou (zonácia). Zároveň je územím európskeho významu Slovenský raj ako aj chráneným vtáčím územím Slovenský raj (súčasť sústavy Natura 2000).

Názvy informačných panelov

1. Národný park Slovenský raj / Náučný chodník k Dobšinskej ľadovej jaskyni
2. Flóra Národného parku Slovenský raj
3. Fauna Národného parku Slovenský raj
4. Zóna A Národného parku Slovenský raj
5. Národná prírodná pamiatka Dobšinská ľadová jaskyňa

DOBŠINSKÁ LADOVÁ JASKYŇA
CAVE - HÖHLE - JASKINIA - BARLANG - ПЕЩЕРА

PONDELOK ZATVORENE
 MONDAY'S CLOSED - MONTAG GESCHLOSSEN
 N PONIEDZIAK NIEZJYTKY - НЕПРІЙМ ЗАРЯВ
 ПОНЕДІЛКОВА ЗАКРИТО

VSTUPY - DNES
 TODAY'S TICKETS - HEUTE
 SŤAŽBA - ДНІСЬ - СЕГІНДІ
 KUPON - СІДІСЯК

MEŠAC	VSTUPY			
	SCHNELLER UND BEQUEMER BEZUHL	BEZUHL	BEZUHL	BEZUHL
1. - 31. 12.	9,30	11,00	12,30	14,00
1. - 31. 1. 2024	9,30	10,00	11,00	12,00
1. - 31. 3. 2024	13,00	14,00	15,00	16,00
1. - 31. 3. 2024	ZATVORENE			

9,30 11,00
12,30 14,00

